

Cees

Met Cees wist je het nooit. Herkende hij je nou wel, of herkende hij je niet? Moest je je toch maar weer even voorstellen? Of kon je onderhand aannemen dat hij nu wel wist wie je was en waar je ook weer werkte? Je noemde je naam. Voor de zekerheid. Voor de dertigste keer. Vorsend keek hij je dan aan van onder zijn brillenglazen. 'Weet ik toch', mompelde hij, een tikje verongelikt. Er was niks mis met zijn geheugen, hoor. Als je dat soms dacht. In die twintig jaar dat hij burgemeester van deze stad was, kruisten onze wegen talloze malen. Vaak beroepshalve. Ik zag hem op recepties en manifestaties, bij huilgelingen, lezingen, openingen, overhandigingen, presentaties, uitreikingen en uiteraard op de verjaardag van Oma Van Dam. Daar, in haar piepkleine huiskamer in de Groenordstraat in Noord, kwamen wij voor het eerst toen ze 100 werd. Hij, als eerste burger, om de felicitaties van de gemeente over te brengen. Ik, als journalist, om daar een stukje over te schrijven. We kwamen er vervolgens elk jaar, want Oma van Dam wist van geen ophouden. We kwamen er voor het laatste toen ze met haar 12 jaar de oudste vrouw van Europa was geworden. Ze kon toen, al die jaren verzorgd door haar vrijgezelle zoon, nauwelijks nog zien of horen. Ik betwijfel zelfs of ze van voren wist dat ze van achter nog leefde. Maar wie de burgemeester was, dat wist ze wel. Dat was die man daar met die rode sjaal. Het schijnt dat de familie Goekoop van goede komaf was. Dat ze grónd hadden in Zeeland en op stand woonden in Amsterdam. Hoewel Cees altijd wel iets over zich had van een aristocraat - zelfs de Amerikaanse president Bush was bij zijn bezoek aan Leiden onder de indruk van Goe's persoonlijkheid en verhaalvermogen - voelde de burgemeester zich vooral in zijn element als hij onder de gewone man was. Dan kon hij lekker onhandig zichzelf zijn. Zoals bij zijn afscheidsronde destijds langs scholen, bejaardenhuizen, brandweer en hermandad. De politie hees hem op het strand van Noordwijk voor het eerst van zijn leven op een paard. Hij stond doodsbang uit. Maar hield zich knagig. Ze haalden hem in een

laddervagen op met loeiende sirens. Hij vond het prachtig. In het kader van dat gedwongen afscheid - liever bleef hij ook na zijn 65ste gewoon burgemeester - zaten we 's ochtends om zeven uur aan het ontbijt op de Waard bij de gemeenteraad. Vanzelfsprekend nadat ik me eerst maar had voorgesteld, omdat hij me weer aankeek met die vage, wat onbestemde blik. Van het Leidsch Dagblad. 'Ja, ja', mompelde hij kribbig. 'Dat weet ik wel.' Hij ging die dag mee met de vuilnisophalers en had het werelds naar zijn zin. Gewoon De Kooi in waar een rasechte Leidenaar de deur voor hem opengooide en kraste: 'Juh, kijk dan. Daar zal je Goekoop hebben. Gaat te goed, burgemeester?' Die titel. Dat dan weer wel. Want respect hadden ze. Oh zeker. Kijk, en dat vond hij mooi. Dat ze hem 'gewoon' behandelden. Al vond hij het ook niet naar om met de koninklijke familie bij speciale gelegenheden over het Rapenburg te flanerem. Dan zette hij zijn patriërsgezicht op. Die met die mooie grijs. Ik mocht hem twee keer interviewen. De eerste keer bij zijn afscheid onder een lunch in zijn favoriete restaurant Allemansgeest. Hij zat op zijn praatstoel en aan de wijn, ook al kwam die middag Willem-Alexander in eigen persoon nog langs op de afscheidsreceptie. Daar lag hij niet wakker van. Zoals hij schijnbaar nergens wakker van lag. De tweede keer was bij zijn presentatie van zijn nieuwste boek over Ithaka, het eiland van Homerus. Bij die gelegenheid had hij me hoogstpersoonlijk uitgenodigd, dus hoefde ik me in het etablissement aan de Morrastraat voor de verandering nu eens niet voor te stellen. 'Hal Leidsch Dagblad. Leuk dat je er bent.' De laatste keer dat ik hem zag was op Schiphol. Ik was op weg naar Canada. Hij was met zijn dochter. Ze gingen vast naar Griekenland, land van zijn passie. Zijn voortdurende strijd met prostaat- en huidkanker had hem zichtbaar getekend. Hij zag er slecht uit. Ik besloot het er toch op te wagen en liep in het restaurant met uitzicht op de vliegtuigen naar hem toe. 'Ha burgemeester', zo begroette ik hem, misschien wel voor de honderdste keer. Hij keek me aan en schudde het hoofd. Hij wist het niet meer.

AD VAN KAAM

Reageren: a.van.kaam@hdcmedia.nl

Een stadswandeling die vragen oproept

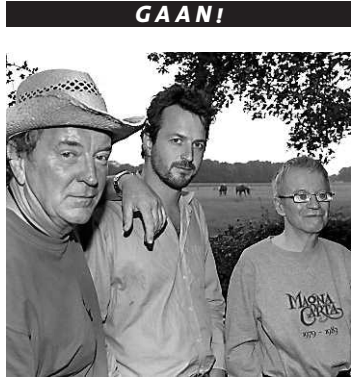
DOOR AD VAN KAAM LEIDEN - Hoe lang liep een loterij in de Middeleeuwen? Bood burgemeester Van der Werf echt zijn arm aan de Leidse bevolking om die op te eten? Kwam er ooit bier uit de pomp van dat Leidse hofje? Op die en andere prangende vragen kunnen wandelaars een antwoord formuleren. Waar of niet waar? Dat is de kwestie. Broodje aap is de term die

gebruikt wordt voor stadslegendes. Van die hardnekkige verhalen die niet waar zijn, maar waar toch veel mensen in blijven geloven. Of zijn ze misschien wel waar? Wat is nou eigenlijk een broodje aap? En wat is echt? Leiden kent ook veel van die verhalen van waar en onwaar. Groepswijzer.nl heeft ze op een rijtje gezet en er een gemakkelijk en toch ook leerzame stads-

wandeling om heen gebouwd. Het gaat zo. Twee gidsen van het evenementenbureau vertellen bij een aantal locaties een verhaal. En telkens wordt dat verhaal besloten met de vraag: is dit waar gebeurd of niet? Het is dan aan de groep om te besluiten of het te gek was voor woorden. Of dat er misschien toch een kern van waarheid inzit. Uiteraard maken de gidsen

het de groep niet makkelijk. Alle middelen van de vertelkunst worden ingezet om te overtuigen. Broodje aap - de stadswandeling beleeft zijn première in Leiden. Daarna wordt de formule elders in het land geïntroduceerd. Als opmaat voor deze nieuwe stadswandeling biedt Groepswijzer.nl eenmalig de mogelijkheid om gratis mee te lopen.

Deze wandeling wordt gehouden op zondag 16 oktober om 14 uur. Inschrijven vooraf is verplicht. Wie het eerst komt, die het eerst maalt. Want ook hier geldt: vol is vol. Het telefoonnummer is 071-5235530. Maximaal 25 personen kunnen meedoen. Broodje aap - Stadswandeling door Leiden. Vanaf 16 oktober. Info: Groepswijzer. Haagweg 4.

Magna Carta speelt in Wassenaar

Leiden staat in het teken van de 3 oktoberfeesten, maar elders klinkt er ook muziek door. Zoals in De Warenar in Wassenaar. In de zaal aan de Kerkstraat komt Magna Carta (foto) met The Return. Deze Engelse folkband werd al in 1969 opgericht en toert nog steeds, nu langs de concertzalen en schouwburgen van Nederland. Aanvang 20.15 uur, entree 17,50 euro.

De jonge en talentvolle pianist Camiel Boomsma (1990) geeft morgen een recital in Het Kruispunt aan de Schoolstraat in Voorschoten. Deze Engelse folkband werd al in 1969 opgericht en toert nog steeds, nu langs de concertzalen en schouwburgen van Nederland. Aanvang 20.15 uur, entree 17,50 euro.

Het beroemde orgelconcert van Poulenc vormde voor organist Simon Stelling en dirigent Gerhart Drijvers de inspiratiebron voor een bijzonder avontuur. Om Poulenc werd een programma samengesteld met werken van Britse en Franse tijdgenoten. Vanavond wordt het om 20.15 uur ten gehore gebracht in de Adventskerk in Alphen aan den Rijn. Entree 7,50 euro.

Worst Case Scenario is een Leidse band, maar ontvlucht op zaterdag de stad om Roelofarendsveen onveilig te maken. De groep speelt in de zaal aan het Sportpad. Poppodium Splotz programmeerde daarnaast ook Black Volvo dat komt aanrijden uit Hillegom. Aanvang 22 uur, entree 3 euro.

Morgen is er ook weer een zogenaamd Instore optreden bij platenzaak Velvet op de Nieuwe Rijn in Leiden. Om 17 uur speelt GEM, om 18 uur Hype. En dan is er morgen ook nog de tweede voorronde van de Battle of the Bands. Plaats van handeling is het jongerencentrum Fascinus in Sassenheim. Te vinden aan de Van Alkemadeaan 14, achter de Wasbeekhal. De deelnemers hier zijn Ninsun, Tarzan's my Daddy, Fool's House (ook al uit Leiden), Random en Insanity. Aanvang 21.30 uur, entree 3 euro. De beste twee formaties gaan over naar de halve finale. Die wordt in december gehouden.

De odyssee van voormalige Koudekerker Sidney Vollmer

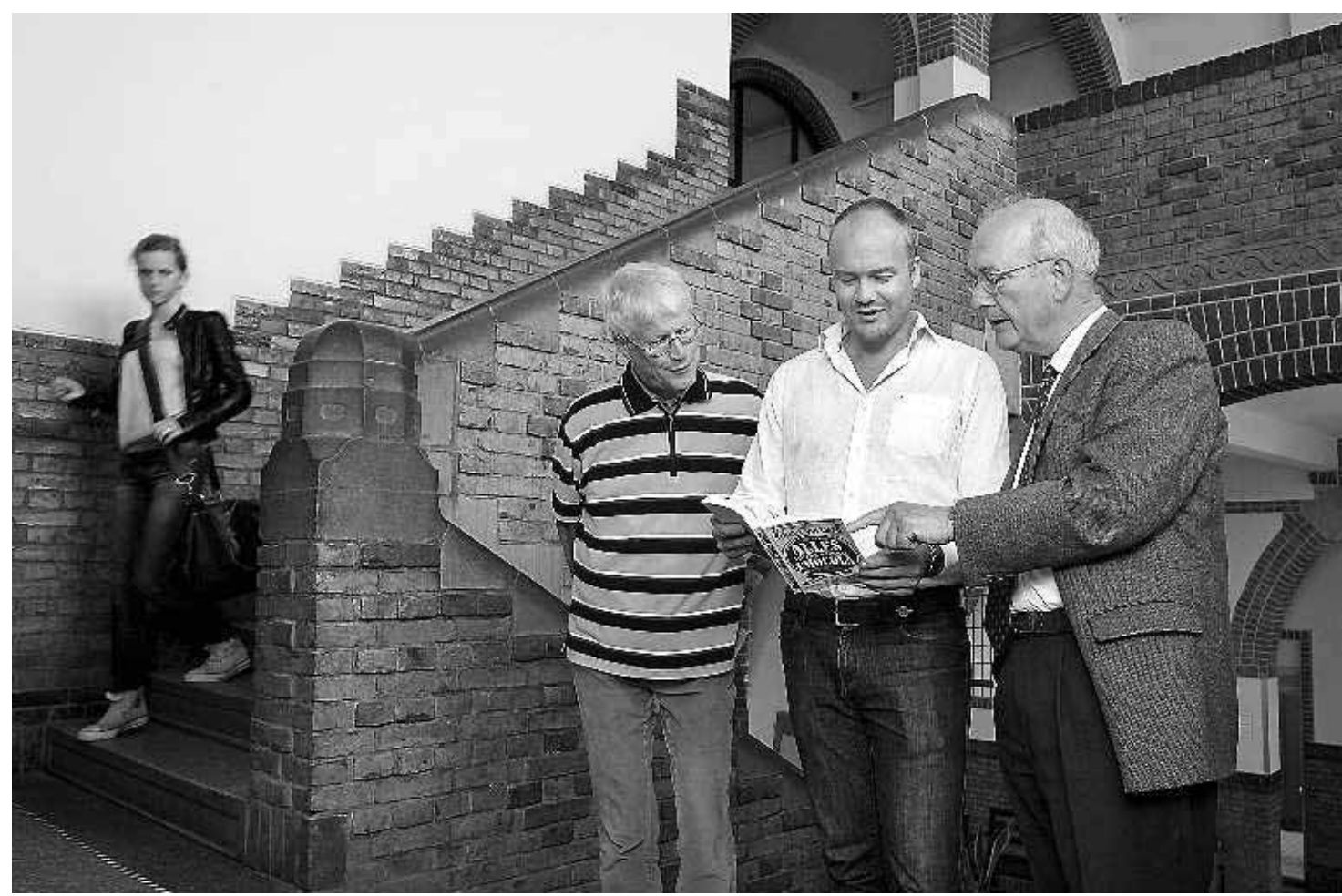
Debutant terug naar school

DOOR FRANK BEIJEN LEIDEN - Het eerste boek van Sidney Vollmer (28) is net klaar van de drukker. Hij laat het zien aan twee leraren die veel voor hem hebben betekend.

Dat Sidney Vollmer ooit de hoofdrol in een schoolmusical heeft gespeeld, is voor iedereen na te gaan in de gang van het Bonaventura College aan de Leidse Burggravenlaan. De foto's hangen er nog steeds, tot verbazing van de jonge schrijver. Bij het weerzien met zijn oud-leraren Arends en Vermeulen begint Vollmer vol geestdrift herinneringen op te halen. 'Weet u nog dat we bij die boom hebben staan praten over kennis? Hoe meer je weet, hoe meer je beseft dat je weinig weet. Zoiets blijft me bij', zegt hij tegen Fred Arends, docent klassieke talen.

Dan wijst Vollmer een bankje aan. 'Hier hebben we zitten praten over de typografie van een cassette met mijn eigen gedichten, een cadeau van mijn ouders', zegt hij tegen Fons Vermeulen, die hem Nederlands gaf. Beide leraren zijn gepensioneerd, maar zijn toch nog actief. Vermeulen (66) geeft bijlessen klassieke talen op het Bona. Arends (68) staat twaalf uur per week voor de klas op het Visser 't Hooft.

Vollmer groeide op in Koudekerk, ging in Utrecht studeren en werkte als filmmaker. Niet alleen bedrijfsfilms, ook korte dramaproductions. Twee jaar geleden begon hij aan het boek 'Alles ruikt naar chocola', dat hij nu in zijn hand kan houden. 'Het liefst schrijf ik de rest van mijn leven verhalen.' Aan zijn tweede boek is hij al begonnen. Dat Sidney ooit zou uitgroeien tot schrijver, hadden zijn oude leraren niet kunnen be-

Sidney Vollmer (midden) in het Bonaventura College met zijn oud-leraren Vermeulen en Arends (rechts).

FOTO DICK HOGEWONING

denken. 'In de 41 jaar dat ik hier heb gewerkt heb ik nooit een latere romanschrijver in de klas gehad. Sidney kon zich wel altijd heel goed uitdrukken, zowel op schrift als mondeling', zegt Vermeulen. Arends typeert de jonge Sidney met het Griekse woord polutropos. 'Dat betekent 'wendbaar' of 'niet snel vast te leggen.'

Compliment Vollmers debuutroman gaat over een 19-jarige jongen die plotseling zijn vader verliest.

Hij stort zich op zijn bandje en mag uiteindelijk optreden op Lowlands. 'Volgens mij is er nog nooit op deze manier geschreven over hoe het is om begin 21ste eeuw als jongvolwassene je vader te verliezen', zegt Vollmer. De schrijver verloor zelf ook zijn vader op jonge leeftijd. Hij noemt het boek 'voertijd procent autobiografisch'. 'Ik heb een fragment voorgelezen aan een meisje wie het ook is overkomen. Ze begon te huilen en zei dat het precies zo voelde. Een groter compli-

ment heb ik niet gekregen.' Ook de twee docenten prijzen het boek. 'Al vond ik het onsmakelijk dat de hoofdpersoon Tom een trouwring doorslikt. Als het niet jouw boek was, had ik het weggelegd', geeft Arends toe. Vermeulen noemt het 'heel vlot en sprankelend geschreven'. 'Knap hoe de lijnen uit het begin allemaal samenkomen.' Op het eerste gezicht valt het vooral op door de soepele stijl, maar het zit ook vol verwijzingen, binnen het verhaal en erbuiten. De verwijzingen

naar Odysseus en Telemachos vallen Arends op. Telemachos zocht naar zijn vader Odysseus, zoals Tom blijft vastklampen aan zijn overleden vader. 'Ik zou je willen toewensen dat je in latere boeken ook grotere thema's behandelt', zegt Arends. 'Maar ook een gigant als Thomas Mann begon met een thema uit zijn eigen omgeving. Later won hij de Nobelprijs voor Literatuur.' Sidney Vollmer: 'Alles ruikt naar chocola'. Uitg. Podium, € 17,50

heilig vuur
In de Leidse regio is de belangstelling voor kunstbeoefening groot. Heilig Vuur volgt regiogenoten die zingen, dansen, fotograferen of op andere wijze actief zijn. Vandaag: dirigent Wim de Ru uit Leiden. Hij dirigeert op 3 oktober voor de 25ste keer het koraal in het Van der Werfspark.
Niemand had verwacht dat dirigent Wim de Ru (Leiden, 1954) ook dit jaar weer het koraal zou dirigeren aangezien zijn echtgenote op 2 september plotseling overleed. Toch zal hij er maandagochtend weer staan. Net als de afgelopen 24 jaar dirigeert de in Leiden geboren en getogen dirigent de zangers dan door het muzikale half uur heen.
Voorafgaand aan de jaarlijkse koraalzing heeft altijd een repetitie plaats in de Hooglandse Kerk. Iedereen mag daar binnenlopen om zich voor te bereiden op de samenhang in het Van der Werfspark. Wim de Ru legt uit: 'Het is een volkszangfeest en het repertoire bestaat dan ook uit volksliederen die goed in het gehoor liggen; daarvoor hoef je geen geschoolde stem te hebben. De tonen zijn niet te hoog en niet te laag en daarom past een gemiddelde stem er goed in.'
Een filmpje van de eerste en enige repetitie staat op internet en daar zie je dat de bijegekomen Leidenaars laten merken dat ze blij zijn dat

Zijn 25ste koraal

Wim de Ru dirigeert. Met wanten in rood en wit.

FOTO HIELCO KUIJPERS

en organiseerde allerlei culturele activiteiten rondom het werk van de schrijfster. Zo hebben we een keer een concert met haar liedjes georganiseerd in de Hooglandse Kerk.'
Dirigent Wim de Ru - vroeger roodharig inmiddels grijs geworden - vervolgt: 'De 3 Oktober Vereniging heeft mij op een prettige manier gevraagd of ik dit jaar opnieuw meedeed en ik voelde dat ze het ook zouden respecteren als ik nee zou zeggen, maar ik vind het telkens weer een eer. Zoals elk jaar zal er familie bij zijn, ook van buiten de stad. Die komen luisteren en vervolgens zullen we net als altijd in het centrum blijven hangen

voor koffie, appeltaart en een rondje over de warenmarkt. Daar kon mijn vrouw altijd enorm van genieten. Lekker over de markt struinen en een plant kopen. Die traditie zetten we voort. Mijn twee dochters verheugen zich er ook op. En als gewoonlijk zal ik in huiselijke kring hutspot maken voor een man of vijftientwintig.'
Het koraal duurt een half uur en wordt altijd afgesloten met het Wilhelmus. Er wordt ook veel gezongen uit de 'Nederlandsche gedenck-clanck' van Adriaen Valerius en dat vindt De Ru bijzonder. Hij legt uit waarom: 'Dat is een liedbundel uit de Tachtigjarige

SABINE VAN DEN BERG

THEATER / RECENSIE

Kleine vertelling over 3 oktober

Het is een kleine vertelling. Het verhaal van een man en een paard. Een onafscheidelijk duo, tot dat hongerende Leidenaar in 1574 eisen dat het paard wordt geslacht om de lege magen te vullen.
Artistic leader Pepijn Smit van PSJtheater werd door de jubilerende 3 Oktober Vereniging gevraagd om iets te doen met leerlingen van de middelbare school. 'De groepen 7 en 8 van de basisscholen hebben het minikoraal, maar daarna houdt het op', zegt hij. 'Terwijl de 3 Oktober Vereniging ook de oudere jeugd wil laten merken dat Leidens Ontzet meer is dan alleen de kermis.'
Hij vond een oude legende over een man die zijn paard moet opofferen aan de hongerende bevolking. Het paard is echter de beste vriend van de man. Het vervelende is dat het gebeurt vlak voordat Leiden door de Geuzen wordt bevrijd. Terwijl de bevolking op 3 oktober feestviert, loopt hij met betraande ogen door de stad.
Of dit verhaal echt gebeurd is, is maar zeer de vraag. Maar

Voorstelling: 'Paard' van PSJtheater. Regie: Hanna Timmers en Pepijn Smit. Spel: Pamela Menzo, Toon Kuijpers en leerlingen Da Vinci College. Gezien: 28/9. Bos van Bosman, Leiden. Nog te zien: vandaag.

dat geldt voor meer verhalen rond 3 oktober, die veelal een eigen leven zijn gaan leiden. Want heeft burgemeester Van der Werf echt zijn arm aangeboden aan de uitgehongerde volk? En stond er buiten de stadspoort echt een pan hutsplot te pruttelen?
Het maakt niet uit. PSJtheater heeft er met leerlingen van de dramaklas van het Da Vinci College een mooie, kleine voorstelling van gemaakt. Pamela Menzo speelt de onfortuinlijke man. Toon Kuijpers switcht tussen burgemeester Van der Werf en het paard.
Een beetje briesen en een beetje stampen en je gelooft meteen dat Toon Kuijpers een paard is. Het is een aandoenlijk beest. Begrijpelijk dat de man zo innig bevriend is geraakt met het dier.

Brugklassers van het Da Vinci College spelen het hongerige volk en later de bevrijdende Geuzen. Het is een mooie vondst om ze te laten spelen op aan elkaar gebonden vlotten. De pollepel, waarmee ze eerst op hun lege kookpot sloegen, kan even later dienen als peddel om door het water naar Leiden te roeien.
De voorstelling wordt op locatie gespeeld: in het Bos van Bosman aan de Rijnsburgerweg. De vijf achter de voormalige stadspoort is de speelplek. Het lijkt een tamelijk willekeurig gekozen plek. Er is geen directe relatie met de thematiek van 'Paard', behalve dat er water is. Een locatie in het centrum van de stad was misschien toepasselijker geweest, zodat de zestien-de eeuw nog een beetje voelbaar is.
Maar de brugklassers van het Da Vinci lijken veel plezier te hebben in het acteren. Dat is grote winst. Net als het beetje historisch besef dat de jeugd hiermee wordt bijgebracht.

THEO DE WIT

'De Spaanse Hoer' op de Burcht

DOOR THEO DE WIT LEIDEN - PSJtheater is niet het enige theatergezelschap dat een voorstelling rond 3 oktober maakt. Fields of Wonder speelt morgen, zondag en maandag 'De Spaanse Hoer' op de Burcht.
Het grote verschil met 'Paard' is dat 'De Spaanse Hoer' geen voorstelling is waarvoor men een kaartje koopt, op de tribune plaats neemt en gaat kijken. Bezoekers kunnen bij 'De Spaanse Hoer' in- en uitlopen.

De voorstelling is losjes geïnspireerd op het toneelstuk 'De Spaanse Hoer' van Hugo Claus. De dames van plezier hebben bezit genomen van de Burcht. Het feestende publiek aan de voet van de verdedigingsheuvel wordt verleid om de lange trap naar boven te nemen.
Volgens Geert van der Velden, artistiek leider van Fields of Wonder, is het niet voor het eerst dat er ondeugende dingen op de Burcht gebeuren. Het monumentale bouwwerk was in

1651 al een 'pretpark' voor vertier en escapades. In een carroussel van boudoirs zijn rituelen en scènes te zien.
Fields of Wonder is gespecialiseerd in beeldend theater, waarin weinig gebruik wordt gemaakt van het gesproken woord.
'De Spaanse Hoer', Fields of Wonder, 1 oktober, 20.00 uur (try-out), 2 oktober 20.00 uur (try-out) en 3 oktober 17.00 - 23.00 uur (doorlopend), de Burcht, Leiden. Toegang: vrijwillige bijdrage.